

תניא יומי

עלון שבועי ללימוד התניא היומי

אז מה למדנו השבוע?

השבוע לומדים מסימן י"ג עד אמצע סימן ט"ו

סימן י"ג - מה רב טובך

"מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם" (תהילים לא, כ). פסוק זה מדבר על השכר הגדול המובטח לעובדי השם. אך מתחילת הפסוק משמע שישנו שכר שהשם נותן בהסתר 'צפנת', וישנו שכר שהשם נותן בגילוי 'נגד (=לפני) בני אדם'.

בסימן זה מסביר אדמו"ר הזקן את הפירוש הפנימי לפסוק זה, המדבר על שני אופנים של עבודת השם (ולא רק על שתי דרגות בשכר), עבודה סמויה ועבודה גלויה.

שני האופנים בעבודת השם הם בהתאם לשורש נשמות האדם. נשמות ששורשן בקו השמאל, קו הגבורה, עבודתם היא (בעיקר) באופן של יראה, צמצום והסתר, למשל נתינת צדקה באופן מוגבל ומדוד. נשמות ששורשן בקו הימין, עבודתם היא (בעיקר) באופן של חסד, התפשטות והתרחבות ללא צמצום והסתר, למשל נתינת צדקה בלי גבול כלל, ולא רק כדי לצאת ידי חובה.

בין קו הימין וקו השמאל כפי שהם למעלה ישנה התכללות, ובכל אחד יש את שני הקווים, רק השאלה מי מהקווים יותר בהתגלות ומי יותר בהעלם. ולכן, גם מי שנשמתו מקו השמאל צריך לעבוד את השם גם בקו הימין ולתת צדקה באופן של הרחבה.

ולכן גם העובדים את השם בקו השמאל, שאצלם קו הימין (חסד) נמצא בהעלם, יכולים לזכות להתגלות 'רב טובך', חסד השם ובאופן של בלי גבול, רק שהוא בהעלם.

לפי זה מובן יותר הפסוק בתהילים, דוד המלך אומר, שבחינת החסד 'רב טובך' היא בהעלם 'צפנת', אצל עובדי השם בקו הגבורה 'יראיך', ואצל עובדי השם בקו הימין 'החוסים בך', יש את אותו 'רב טובך' רק שהוא בגילוי 'נגד בני אדם'.

ומכיוון שבני ישראל פועלים באופן של בלי גבול, מבקש דוד המלך מהקב"ה, שישפיע להם בחזרה בחינת 'רב חסד', חסד בלי גבול.

סימן י"ד - התחדשות החיות

באגרת זו מעורר אדמו"ר הזקן על אהבת ארץ הקודש המתבטאת במתן צדקה לעניינים ואנשים אשר בארץ ישראל. לארץ הקודש יש חיבה יתירה אצל הקב"ה, ולכן נאמר עליה בתורה (פרשת עקב) "ארץ אשר עיני השם אלוקיך בה מרשית שנה ועד אחרית שנה". ושואל מדוע נאמר "מרשית השנה ועד אחרית השנה"? הרי אין הפסק בין אחרית (סוף) השנה וראשית (תחילת) השנה שבאה אחריה, וממילא אפשר היה לומר ארץ אשר תמיד עיני השם אלוקיך בה לעולם ועד.

ומסביר שהאור המחיה את העולם מסתלק מהעולם כל שנה בערב ראש השנה ואחר כך על ידי תקיעת שופר והתפילות נמשך אור חדש ומחודש שלא האיר עדיין מעולם. זו הכוונה "ארץ אשר עיני השם אלוקיך בה", עיני השם הכוונה להמשכת האור לעולם, שלארץ ישראל נמשך אור מיוחד, והמשכה זו מתחדשת בכל ראש השנה, ותלויה במעשה האדם.

אגרת זו נכתבה כדי לעורר את האהבה הישנה למתן צדקה לארץ הקודש, כשרבנו הזקן יסד את כולל חב"ד ששלח כספים לארץ. בהתחלה הייתה כמובן אהבה וחיבה מיוחדת לזכות זו לתרום צדקה לארץ ישראל אך אחר שעבר הזמן נחלשה אהבה זו, ואגרת זו באה לעורר את האהבה מחדש. כשם שהאור האלוקי המאיר לארץ הוא בהוספה כל שנה, כך גם מתן הצדקה לארץ ישראל צריך להיות בהוספה בכמות ובאיכות.

סימן ט"ו (עד האמצע) - עשר הספירות

באגרת זו מסביר אדמו"ר הזקן את עניין עשר הספירות. בחצי הראשון מסביר כי אמנם אנו לומדים על עשר הספירות מעשר הכוחות שבנפש, אך באמת, אין ערך כלל בין הכוחות האלוקיים כפי שהם בעולם האצילות, וכפי שהם בנפש האדם, וזהו רק משל כדי לקרב את העניין קצת אל השכל. זהו שאברהם אבינו אמר על עצמו "אנכי עפר ואפר", שכמו שיש הפרש עצום בין עץ, לבין עפר ואפר שנשאר מעץ שנשרף, כך הוא הפרש בין מידת האהבה בעולם האצילות ומידת האהבה כפי שהייתה אצל אברהם אבינו.

אל תוך התניא

סימן י"ג

ואין לך דבר שאין לו מקום

איזו עבודה נעלית יותר, עבודה בקו הימין או עבודה בקו השמאל, עבודה בהתפשטות והרחבה בלי גבול, או עבודה בהצנע לכת, בצמצום והסתרה? עונה על כך אדמו"ר הזקן: "ואין לך דבר שאין לו מקום", לכל אחד מהקווים יש את הזמן והמקום שלו שצריך להשתמש בו.

ומה שכתוב ליראיך ולא ביראיך

הפסוק אומר "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך", ולכאורה לפי פירוש אדמו"ר הזקן שהטוב היא בחינת החסד שיש גם אצל יראי השם, היה צריך להיות כתוב מה רב טובך אשר צפנת ביראיך? אלא שדרגת ה'טוב' שנמצאת בהעלם, היא בבחינת מקיף ואינה מלובשת תורהגוף כמוחו וליבו, ומשם היא מאירה לאדם.

בית שמאי ובית הלל

שורש הנשמה של בית הלל הוא בקו החסד (ימין) ולכן בדרך כלל בית הלל מקילים, לעומת בית שמאי ששורשם בקו השמאל (גבורה) ולכן בדרך כלל מחמירים. אך מכיוון שיש התכללות בין המידות ישנם מקומות בהם בית שמאי מקילים ובית הלל מחמירים.

סימן י"ד

אוירא דארץ ישאל מחכים

מכיוון שבארץ ישראל מאירה בחינת ה'חכמה', יש באוויר של הארץ תכונה שהוא מחכים את האדם.

וזהו שכתוב מרשית השנה. . מרשית חסר א'

מדוע המילה 'ראשית' כתובה בפסוק ללא א' (רשית)? כדי לרמז שבראשית השנה מסתלק הא', האור האלוקי, עד לתקיעת שופר אז יורד אור חדש עליון יותר.

סימן ט"ז

ומבשרי אחזה אלוקה

רבתינו ז"ל משווים את הנשמה לקב"ה, שיש בה כמה עניינים שיש אצל הקב"ה, למשל "מה הקב"ה מלא כל העולם, אף הנשמה מלאה את כל הגוף" (ברכות יא), ומכיוון שהנשמה באה מפנימיות האלוקות ויש בה עניינים מהספירות העליונות, אפשר ללמוד כמה דברים על הקב"ה מהתבוננות בנשמה.

עולם הבא ברובל אחד

יהודי, סוחר, שהיה צריך לחתן את ביתו ירד מנכסיו, הגיע לרבי מאפטא וביקש רחמים ועצה מה לעשות. הוא זקוק לאלף רובל (סכום גדול מאוד באותם זמנים ברוסיה) ואין לו כלום, רק רובל אחד. ענה לו הרבי מאפטא: "לך לשלום, עשה את העסקה הראשונה שתזדמן לך, והשם יצליח דרכך". האיש לא הבין איזו עסקה אפשר לעשות ברובל אחד, אבל האמין בדברי הרבי ויצא לדרכו.

הוא הגיע למלון שם ראה כמה סוחרים של יהלומים, הוא התבונן ביהלומים ואמר שהוא רוצה לקנות יהלום אחד, אבל שיש לו רק רובל אחד. הסוחרים צחקו ממנו, ואחד מהם אמר שברובל אחד הוא יכול למכור לו את העולם הבא שלו. היהודי ישר הסכים לכך, שילם את הרובל והחתיים על כך את הסוחר. הוא הבין שכרגע אין לו מה לעשות יותר וישב בצד ללמוד גמרא. לאחר כמה דקות הגיעה אשתו של הסוחר ונזעזעה לשמוע על העסקה. היא דרשה מבעלה שיקנה חזרה את העולם הבא שלו, אלא שעכשיו היהודי לא התפשר על פחות מאלף רובל כדי למכור חזרה את העולם הבא...

האישה שכנעה את בעלה לשלם לו אלף רובל ולאחר שהבינה כי הוא הגיע בברכת הרבי מאפטא, ביקשה להיפגש עם הרבי בעצמה. כשהגיעה לרבי שאלה "האם העולם הבא של בעלי באמת שווה אלף רובל?". ענה לה הרבי: "בעסקה הראשונה הוא לא היה שווה יותר מרובל, אך אחרי שנתן צדקה ועזר לסוחר לחתן את ביתו, העולם הבא שלו שווה הרבה יותר מאלף רובל..."

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות
להקדשות 054-9770959

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד